

Systemaattisella harjoittelulla laatua harrastukseen ja menestystä kilpailuissa

Suomessa ei ole perinteisesti ollut purjelennossa valmennuskulttuuria muun urheilun tapaan. Osittain tästä syystä on eteneminen perusharrastuksen tasolta vaativampaan matkalento- ja kilpailutasoon ollut vaikeaa sillä ohjaus on ollut vaikeaa ja hajanaista. Yrityksiä tähän suuntaan on ollut, mutta systemaattisten rakenteiden ja järjestelmän puuttuessa ei selkeää kehitystä ole tapahtunut. Aloittelevilta harrastajilta on puuttunut nähtävissä oleva kehityspolku, joka olisi innostanut jatkamaan ja arvioimaan omia mahdollisuuksia kehittyä. Todennäköisesti tämä laajasti ottaen koskee kaikkia urheiluilmailun lajeja.

Keväällä 2004 Ilmailuliiton hallitus käynnisti kehittämissuunnitelman nykykaista, muihin urheilulajeihin verrattavaa kilpa- ja suorituspurjelennon valmennusjärjestelmää, joka tarjoaisi kilpailutason kiinnostuneille mahdollisuuden edetä suunnitelmallisesti peruskurssilta kilpapurjelentäjäksi. Myös purjelentäjät, jotka eivät harrasta kilpailutason, hyötyisi valmennusjärjestelmästä jatkokoulutuksena, mikä toisi harrastukseen sisältöä ja parantaisi lentoturvallisuutta. Tarkoituksena on, että kehitettyä järjestelmää voidaan soveltaa myös muiden ilmailulajien valmennusta kehitettäessä.

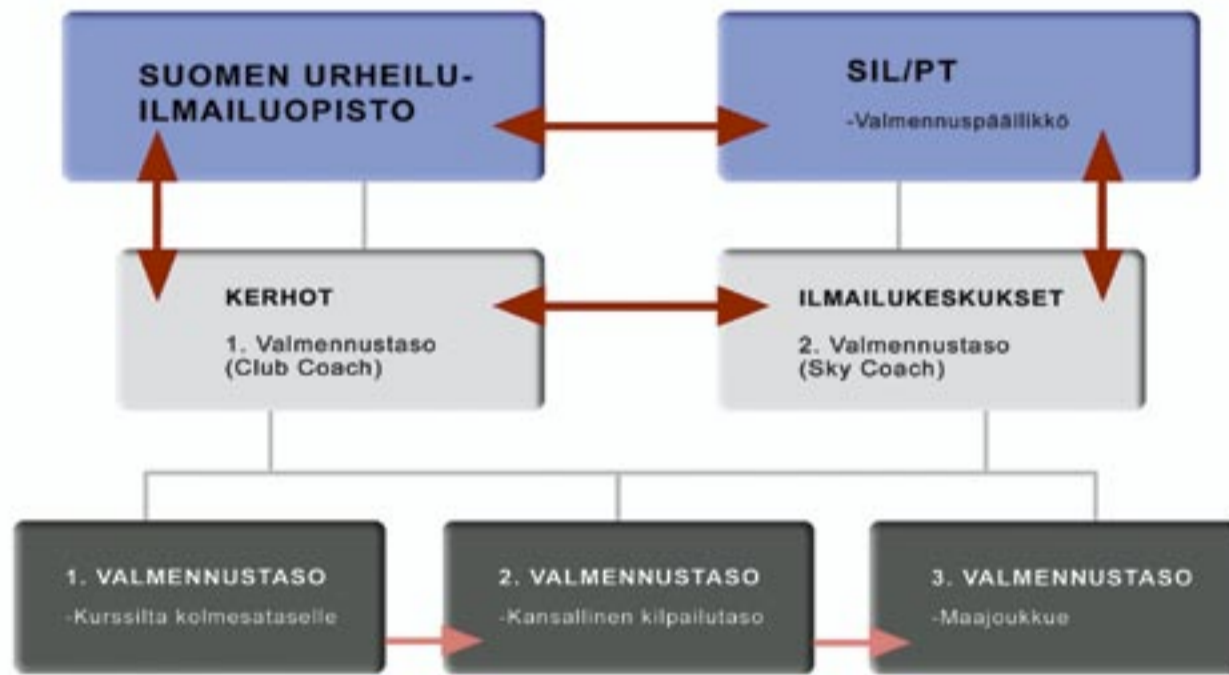
Nykyisiä ongelmia, joita järjestelmällä voitaisiin helpottaa, ovat mm. korkea keskeyttämisprosentti peruskurssin jälkeen, aktiiviharrastajien väheneminen ja kisaosantajien väheneminen jne. Suurimpana ongelmana on kilpa- ja suorituslentämisen kulttuurin puuttuminen useimmista kerhoista. On paljon kenttiä, mistä ei löydy aktiivisesti ja määrätietoisesti purjelentoa harjoittelevia esikuvia, koska riittävän tason saavuttaminen on vaatinut ponnistelua melkein ilman tukea. Noiden esikuvien ja valmentajien puute estää nuoremman polven kehittymisen.

Projektia varten Ilmailuliiton hallitus nimesi projektiryhmän, jonka puheenjohtaja toimi Simo Ketunen ja muina aktiivisina jäseninä Jukka Salokannel Suomen Urheiluilmailuopistosta, Antti Lehto ja Esa Teittinen.

Eurooppalainen urheiluvalmentajakoulutusjärjestelmä

Suomessa siirryttiin vuonna 1994 nykyiseen viisiportaiseen valmentaja- ja ohjaajakoulutusjärjestelmään. Se perustuu ENSSHE:n (European Network of Sciences in Higher Education) yleiseurooppalaiseen suosittuun. Suomalainen viisiportainen valmentaja- ja ohjaajakoulutusjärjestelmä jakautuu kahteen pääosaan, laji- ja ammattilaiskoulutukseen (tasot I-III) ja ammattilaiskoulutukseen (tasot IV-V). Tasojen I-III koulutuksista vastaa-

PURJELENNON VALMENNUSJÄRJESTELMÄ

vat laji- ja yhteistyössä SLU-alueiden ja liikunnan koulutuskeskusten kanssa. Koulutusrakenteessa ja tasojen kestoissa on käytetty SLU:n osaamiskeskuksen koordinoimana valmistunutta Tutkintojen perusteet 2000–2003.

Nykyinen purjelennonopettajien koulutusjärjestelmä on hyvä peruslähtökohta lähteä rakentamaan valmentajajärjestelmää. Valmennusjärjestelmä ja sen sisältämä koulu-

tus olisi järjestetty kolmeen tasoon yleisen valmentajakoulutuksen tasoina vastaavaksi seuraavasti:

Taso 1
Kerhotoiminta
(Club Coach, I-taso)
– Kurssilta kolmesataselle

Purjelennonopettajat ja I-tason valmentajakoulutuksen käyneet antaisivat koulutusta ja tukea niin, että henkilö pystyy suoriutumaan HC:

stä, KC:stä hyvään matkalentotason. Opastaminen olisi perusasioiden opettamista.

Taso 2
Kansallinen toiminta
(Sky Coach, II-taso)
– Kansallinen kilpailutaso

Sky Coach koulutuksen käyneet henkilöt toimisivat purjelentokeskuksissa valmentajina ja ohjaajina. Valmennus olisi lajiosan syventämistä ja kilpailijoiden valmentamista.

ta ja kilpailijoiden valmentamista.

Taso 3
Maajoukkue
(Airsports Coach, III-taso)
– Kansainvälinen kilpailutaso

Sky Coach koulutuksen (jatkoosan) käyneet henkilöt toimisivat maajoukkueen purjelentäjien valmentajina. Valmennuksessa painopiste olisi fyysisessä, psyykkisessä ja laji- ja valmennuksessa.

Perusajatus on, että tasot 1-2 ovat lähellä purjelentäjän omaa kerhoa ja ilmailukeskusta tapahtuvia toimintoja päävastuun ollessa siellä. Suomen Ilmailuliitto ja Suomen Urheiluilmailuopisto tuottavat näitä tukavia toimintoja. Näitä ovat esimerkiksi soveltuvat koulutusosiot harrastajille ja alueellisille vetäjille, tiedotus, Sky Coach – ilmailuvalmentajakoulutus, koulutusmateriaalit sekä koulutustuki.

Taso 3 on huippu-urheilua johon sisältyvä valmennusryhmä-, koulutus- ja leiritoiminta tapahtuu Suomen Ilmailuliiton Purjelentotoimikunnan, liiton ao. toimihenkilön (valmennuspäällikkö) sekä Suomen Urheiluilmailuopiston keskinäisessä yhteistyössä laatimien suunnitelmien mukaisesti. Tässä tasossa ovat mukana myös soveltaen nuorten maajoukkue ja mahdolliset purjelentovarusmiehet.

Työryhmä ehdotti loppuraportissaan seuraavia konkreettisia, käynnistettäviä toimenpiteitä kahtena seuraavana vuonna (v. 2005–2006):

1. Suunnitellaan valmennustasojen 1-3 tarkennetut ohjelmasisällöt painottaen ensin tasojen 1 ja 2. Niissä on kuvattava harrastajalle tarkoitettuja ohjattuja toimenpiteitä, koulutuksia, määrällinen ja laadullinen harjoittelu, sekä tavoitteet. Koulutus- ja kurssimuotoisen toiminnan on laadittava lisäksi kurssisisällöt ja selvitettävä soveltuvan oppimateriaalin saatavuus.

2. SIL ja Urheiluilmailuopisto organisoivat yhteydenotto- ja neuvottelukierroksen purjelentokerhoille ja ilmailukeskuksille joille valmennusjärjestelmän ajatus esitellään ja samalla kartoitetaan ja rekrytoidaan alueellisia yhteyshenkilöitä.

3. Pidetään alueiden yhteyshenkilöille ja mukaan lähteneille urheilijoille yhteinen koulutustilaisuus valmennusjärjestelmästä, valmennuksen perusteista, fyysisen kunnon sekä ravinnon merkityksestä jne. Tarkoituksena on luoda käsitys valmentamisen sisällöstä ja hankkeen organisoinnista. Järjestelmän vakiintuessa tällainen tilaisuus muuttuu I-tason valmentajakoulutukseksi.

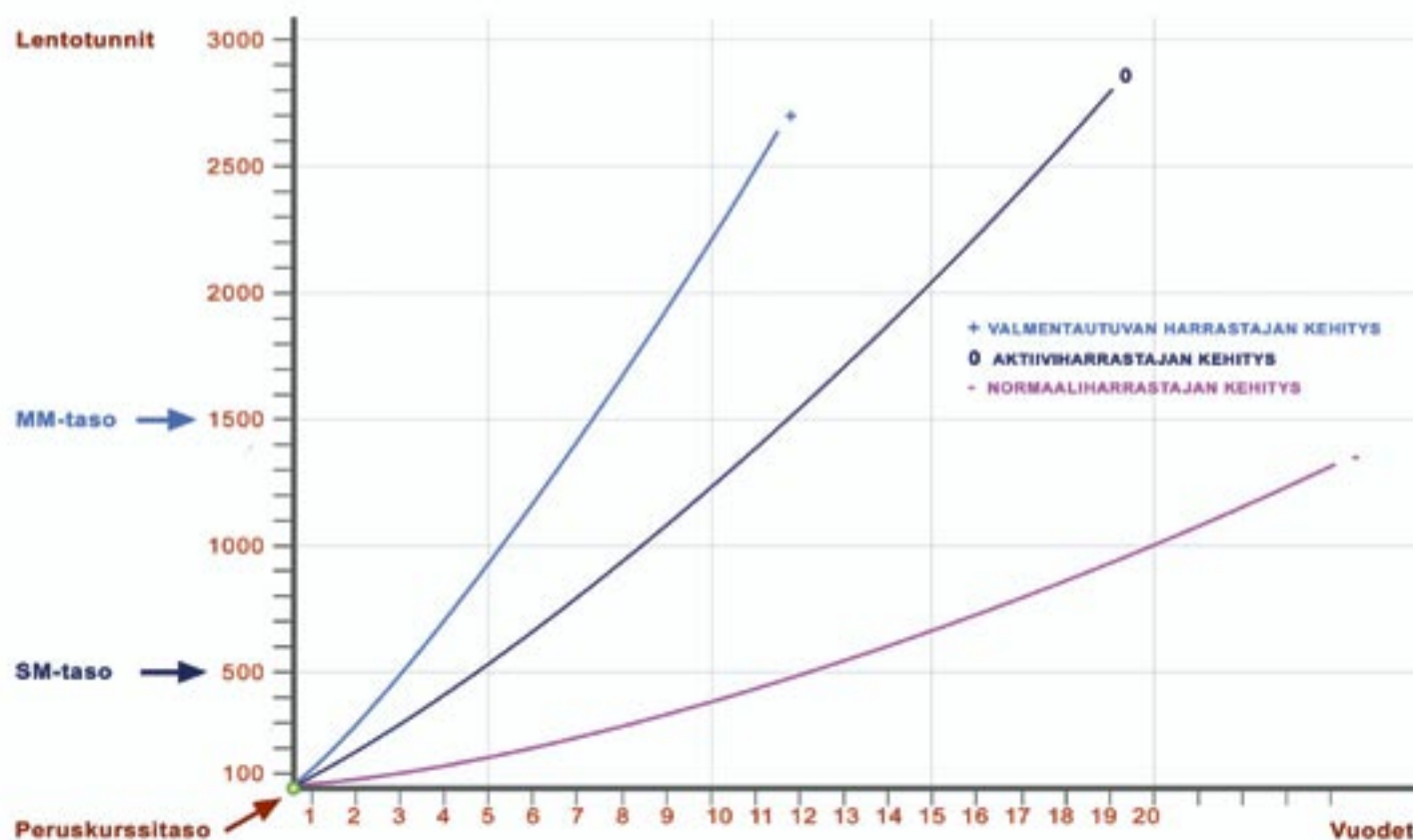
4. Markkinoidaan ajatusta muualakin 2005–06 soveltuviin SIL/Opisto tilaisuuksissa (mm. purjelennon aluetilaisuudet).

5. Järjestetään valmennustasojen 1 ja 2 ensimmäiset koulutusviikonloput.

6. PT nimeää riittävän laajan maajoukkue-ryhmän (huomioiden myös erilliset ryhmät, kuten nuorten maajoukkue ja purjelentovarusmiehet) jolle suunnitellaan ja organisoidaan koulutusta, testausta ja leirejä.

Näiden toimenpiteiden toteuttamiseksi on Ilmailuliiton hallitus nimennyt projektin ohjausryhmän seuraamaan ja johtamaan tavoitteiden toteuttamista.

PURJELENTÄJÄN KEHITYS

Haluatko kehittyä harrastuksessasi?

Suomen Ilmailuliiton suoritus- ja kilpapurjelenon valmennusjärjestelmän tavoitteena on nostaa purjelenon osaamista koko valtakunnassa ja kaikilla harrastuksen tasoilla. Tavoitteen toteutuksessa kaikki hyötyvät:

- Harrastaja nauttii lentämisestään enemmän. Hän osaa enemmän ja lentää paremmin.
- Kerhoissa lennetään enemmän.
- Kerhojen kursseille on enemmän hakijoita.
- Harrastajat pysyvät paremmin lajin parissa peruskurssin jälkeen.
- Hyvä lentoturvallisuustaso paranee entisestään.
- Kilpailuihin saadaan enemmän osallistujia.
- Kansainvälinen kilpailumenestys paranee.

Mitä valmennusjärjestelmä tarjoaa?

- Urheiluilmailuopiston järjestämän valmentajakoulutuksen kolmelle eri tasolle. Talvikaudella 2005-06 tasoille I ja II.

- Valmiin teoriakoulutusmateriaalin. Nykyaikaisessa muodossa, helposti siirrettävissä myös kentälle. Osa koulutuksesta verkko-öppiskeluna.
- Käytännön harjoittelu ohjeita.
- Kokeneiden purjelijöiden tuen valmentajien työtä helpottamaan

Mitä nyt tarvitsee tehdä??

- Purjelentokerhojen toimintasuunnitelmiin tulee lisätä suoritus- ja kilpapurjelenon valmennustoiminta.
- Kerhojen tulee lähettää kokeneita purjelijöitä Urheiluilmailuopiston kursseille ilmailuvalmentajakoulutukseen.
- Kokeneiden purjelijöiden kiinnostusta valmennustoimintaan pitää lisätä. Jos kentälläsi sellaisia on – käy hihasta kiinni ja kerro projektista.
- Kerhojen ja ilmailukeskusten tulee tehdä yhteistyötä valmennuksessa. Kaikilla kentillä ei ole valmiiksi kokeneita osajia.

Tueleeko sinusta:

Club Coach

Sky Coach

Airports Coach

SUOMEN URHEILUILMAILUOPISTO KOULUTTAA

CLUB COACH

I-TASON VALMENTAJAKOULUTUS PURJELENTÄJILLE

Ensimmäinen lähijakso 1.–2.10.2005 Räyskälässä.

Purjelenon valmennusjärjestelmää käynnistellään parhaillaan. Nyt sinulla on tilaisuus kouluttautua valmentajaksi. Club Coach on I-tason valmentajakoulusta, josta voit myöhemmin helposti jatkaa purjelenon opettajaksi sekä II-tasolle (Sky Coach).

Club Coach on tarkoitettu kaikille aktiivisille ja kokeneille purjelijöille, joilla on omaa matkalentokokemusta. Club Coachina voit toimia uusien purjelijöiden ohjaajana ja opastajana peruskurssilta aina "kolmesataselle". Koulutus sisältää kaksi lähijaksoa ja etäopiskeluosion. Toinen lähijakso on alkuvuodesta 2006. Koulutuspaikka vielä avoin. Kurssin hinta on 250 euroa ja se ei sisällä lähijaksojen majoituksia ja ruokailuja.

SKY COACH

II-TASON VALMENTAJAKOULUTUS KAIKKIEN ILMAILULAJIEN HARRASTAJILLE

Opinto-ohjelma on tarkoitettu kokeneille ilmailijoille, joilla on lajinsa opettajakelpoisuus tai muuten hankittu vankka kouluttaja/opettajatausta. Sky Coach voi toimia kansallisen tason kilpaurheilijoiden valmentajana ja joukkueiden johtajana.

Opinto-ohjelma on monimuoto-opiskelua. Koulutuksen hinta on 600 euroa, maksuerät jaetaan lähijaksojen mukaisesti. Lähijaksot sijoittuvat seuraavasti:

1. 10.9.2005 Räyskälä	4. Maaliskuu 2006
2. 15.–16.10.2005 Räyskälä	5. Huhtikuu 2006
3. Helmikuu 2006	

Jukka Salokannel:

ILMAILUKOULUTUSTA VERKOSSA

Verkko-opetus kaikilla elämän alueilla on lisääntynyt nopeasti ja tullut jäädäkseen. Suomen kaltaisessa maassa ajatus onkin loistava. Korkea tietotekniikan taso, pyrkimys jatkuvaan kouluttautumiseen läpi elämän, monimuoto-opetuksen yleisyys sekä melko pitkät etäisyydet tukevat verkko-opetuksen nopeaa leviämistä.

Samat perusteet pätevät ilmailukoulutuksessakin. Suomen Urheiluilmailuopistolla on menossa hanke, jolla kehitetään urheilu- ja harrastusilmailun teoriakoulutusmuotoja ja – kursseja sähköiseen oppimisympäristöön soveltuviksi. Varsinaisen kurssitoiminta aloitetaan vuoden 2005 loppupuolella koemielessä. Vuosina 2006–07 sähköinen oppimisympäristö otetaan jatkuvaan käyttöön ja kursseja lisätään.

Mahdollisuudet ovat lähes rajattomat. Pelkästään harrastusilmailu on täynnä erilaisia lyhytkursseja, kelpoisuuksien lisäämiseen tarvittavaa koulutusta sekä tietojen nopeaa päivitystarvetta. Myös Euroopan Unionin kautta tulevat ilmailun viranomaisvaatimukset (EASA) lisäävät tiedontarvetta. Samalla kansalaisten ajankäyttömahdollisuudet ovat muuttuneet yhteiskunnan muutoksen mukana. Työ- ja vapaa-aika sekoittuvat ja sirpaloituvat. Per-

he-elämä ja muut harrastukset vaativat osansa. Tietenkään kaikkea ei voida tehdä verkossa eikä varsinaan konkreettinen lennonopetus ole vielä sentään menossa simulaatiopeleiksi.

Suomen Urheiluilmailuopiston hankkeena on luoda malli ja toimiva järjestelmä, jolla ilmailun teoreettista koulutusta voidaan opiskella verkossa. Hanke suuntautuu vuosille 2005–06 ja se on Euroopan Sosiaalirahaston (ESR) Etelä-Suomen Lääninhallituksen kautta osittain rahoitettava hanke.

Purjelentoa verkossa

Ensimmäiseksi kehitettäväksi kurssiksi on valittu purjelenon peruskurssin teorian. Tämä siksi, että kurssi on vielä kohtuullisen suppea, mutta sisältää kuitenkin useita erityyppi-

piä aihekokonaisuuksia. Se on viranomaisluvan alaista koulutusta ja siksi määräämuotoista. Ilmailuviranomaisen kanssa yhteistyössä halutaan hakea sellainen verkkokoulutuksen tapa, joka täyttää lupaehtot ja siihen hyväksytyt koulutusohjelman. Koulutusohjelmakin on hiljattain uusittu, joten oppimateriaalin tuottamisen ja jäsentelyn tarve on olemassa. Lisäksi kokeiluluontoiseen koulutukseen on mahdollista saada riittävästi osanottajia. Näin voidaan aidosti testata niin oppilaiden kuin uusien verkko-kouluttajien kykyä omaksua uusi koulutusmuoto. Samalla testataan oppimateriaaleja ja verkko-ohjaamisen malleja.

Purjelento on kiinnostava ja tyylilias elämäntapaharrastus. Nyt sen aloittamiseen saadaan uusi vaihtoehto. Opiskelemalla talvella teoriaosuuden verkko-opiskeluna, voit suorittaa kesällä lentokoulutuksen missä tahansa ilmailukerhossa ympäri Suomen. Kysy lisää jukka.salokannel@urheiluilmailuopisto.fi tai katso www.urheiluilmailuopisto.fi. Purjelenosta löydät lisää tietoa myös Suomen Ilmailuliiton verkkosivuilta www.ilmailuliitto.fi

ILMAILUA VERKKOON

Urheiluilmailun verkko-opisto käynnistyy talvella 2005-06.

Nyt purjelentokerhoilla on hyvä mahdollisuus ohjata tulevat lento-oppilaat teorioiden internet-koulutukseen. Raskaan, erillisen talviopiskelun järjestäminen jää pois. Kerhojen koulutuspäälliköt, tervetuloa kanssamme yhteistyöhön uusien aktiiviharrastajien saamiseksi mukaan.

Ensimmäinen purjelenon peruskurssin teoria aloitetaan loppuvuodesta 2005. Tiedustelut ja alustavat ilmoittautumiset 31.10.2005 mennessä osoitteella: jukka.salokannel@urheiluilmailuopisto.fi

EUROOPAN YHTEISÖ
Rakennerahastot

ETELÄ-SUOMEN
LÄÄNINHALLITUS